

Framtidige regulering i fisket

Mosjøen 3.11.2017

Helge Dyrendal

«Men uansett hvor en laks fanges, en død laks kan ikke gyte»

(Magnus Berg 1986)

Regulering av fisket etter anadrome laksefisk

- Lovgrunnlaget
- Politiske føringer
- Kunnskapsgrunnlaget
- Bestandsutvikling
- Fiskemuligheter Vefsn

Lov om laksefisk og innlandsfisk

§ 1. Lovens formål. - Todelt:

- Sikre at naturlige bestander og deres leveområder forvaltes slik at mangfold og produktivitet bevares.
- Dernest skal loven gi grunnlag for utvikling av bestandene med sikte på økt avkastning, til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere.

§ 33. Åpning av fiske etter anadrome laksefisk, bestemmelser om redskapsbruk, fisketider m.m.

- Åpningen kan gis for nærmere angitt tidsrom og gjelde bestemte områder, redskaper, fangstmåter, arter eller fangstkvantum.

«Først haver elv oc strøm sin besønderlige skikk oc skilsmisse fra andre elvers laks. Så haver Lyngdals, Undals, Mandals, Torridals, Topdals lakser hver sin skikk, ved hvilken de kunde nogenlunde kiendes hvilken strøm de tilhøre om de forgå sig oc fanges i fremmed strøm.»

(P.C Friis 1599)

Naturmangfoldloven

§ 15. forvaltningsprinsipp

- ...høsting og annet uttak av naturlig viltlevende dyr skal følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi skal unngås....

§ 16. høsting av vilt og lakse- og innlandsfisk

- Høsting kan bare når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.....Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon og høstingstradisjon i vedkommende område.

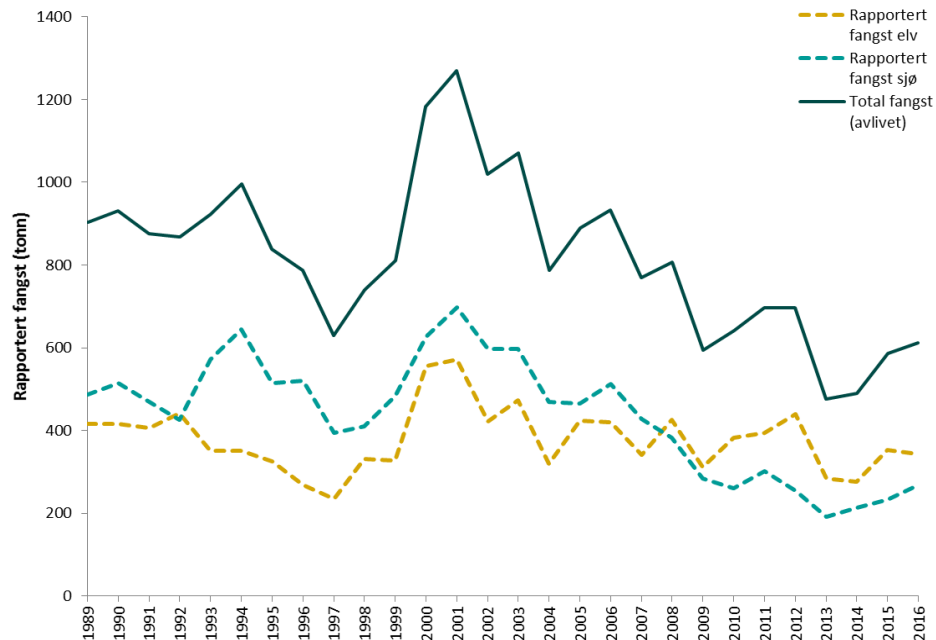
Ingen der har hat anledning til gjennom personlig iagttagelse at gjøre sig nærmere bekjendt med alle de forskjellige redskaper der i vort land anvendes til fangst av laks og sjørret, vil lettelig undgaa at falde i forbauselse over den overordentlige store forskjellighet i konstruktionsformer som disse indretninger frembyr....

(Fiskeriinspektør Landmark 1883)

Politiske føringer - Str. prp. nr. 32 (2006-2007)

- «...laksefisket bør baseres på de bestandene som utnytter produksjonskapasiteten sin fullt ut, og fiske på øvrige bestander bør begrenses i størst mulig grad.»
- «Reguleringene skal bygge på internasjonale råd og kriterier, som i første rekke forutsetter at fiske på blandede bestander blir redusert. I praksis kan dette i hovedsak bare oppnås ved å redusere beskatningstrykket i sjølaksefisket og sannsynligvis også fase ut dette fisket i enkelte områder.»
- «En slik omstilling i laksefisket vil bli krevende for de berørte aktørene, først og fremst fordi fangstene i sjø må reduseres mer enn fangstene i elvene».

Utvikling fangst i sjø og elv

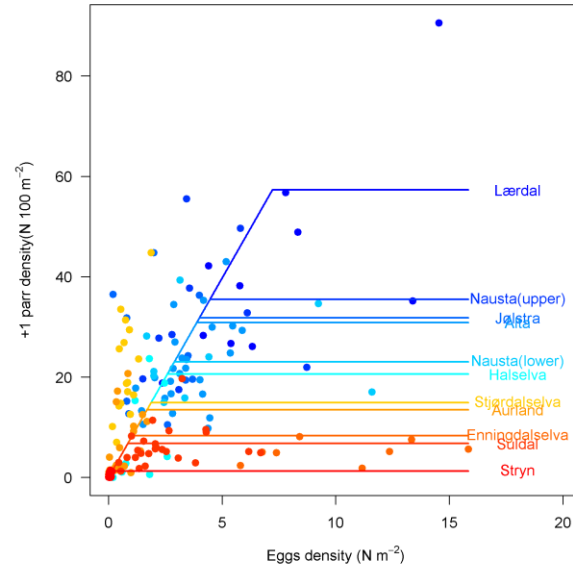
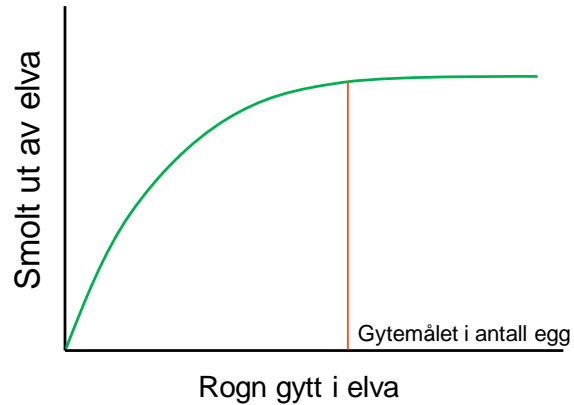
Gytebestandsmål (GBM) og forvaltningsmål

Forvaltningen skal baseres på konkrete målsetninger (referansepunkter)

- Gytebestandsmål er hvor mange kg hunnlaks det må være på gyteplassene for at elven skal produsere så mange laksunger som den har kapasitet til
- Ved regulering av fiske opererer vi med forvaltningsmål. Forvaltningsmålet for en bestand/elv regnes som nådd når det i gjennomsnitt er minst 75 % sannsynlighet for at GBM er oppnådd de fire siste årene.
- VRL beregner gytebestands- og forvaltningsmåloppnåelse. Gir beskatningsråd for ca. 190 vassdrag

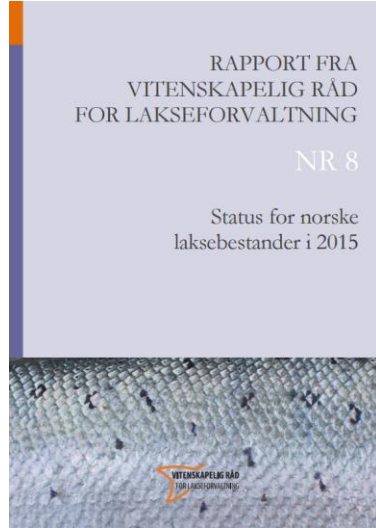
GBM – bestands/rekrutteringskurver

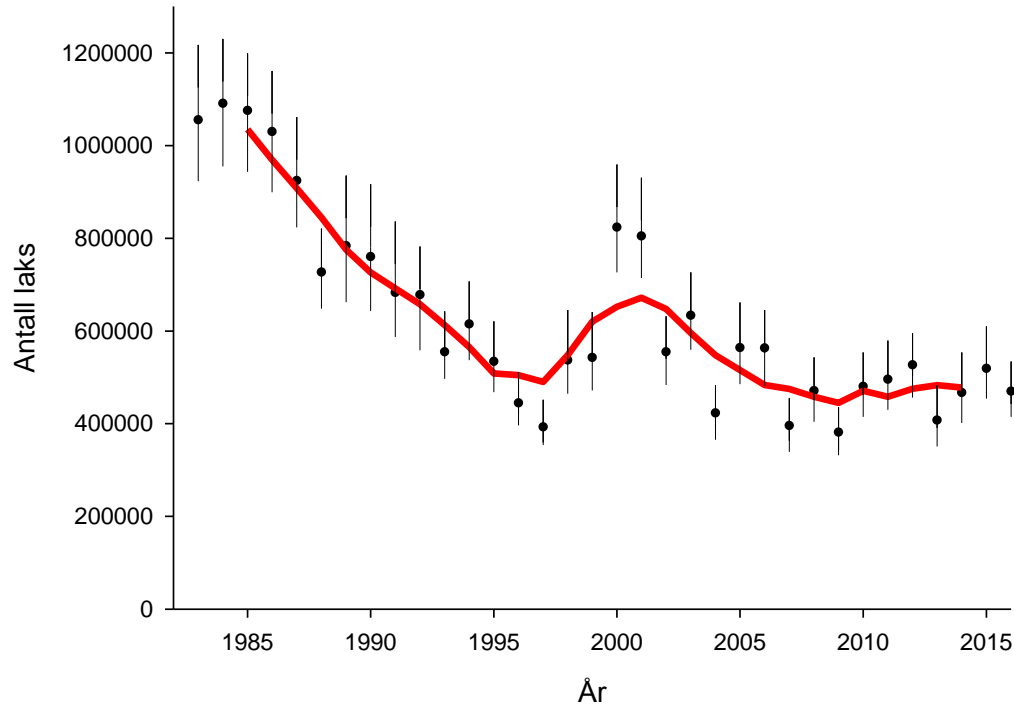
Kunnskapsgrunnlaget: VRL

Gir uavhengige vitenskapelige råd
til forvaltningsmyndighetene

Opprettet av DN

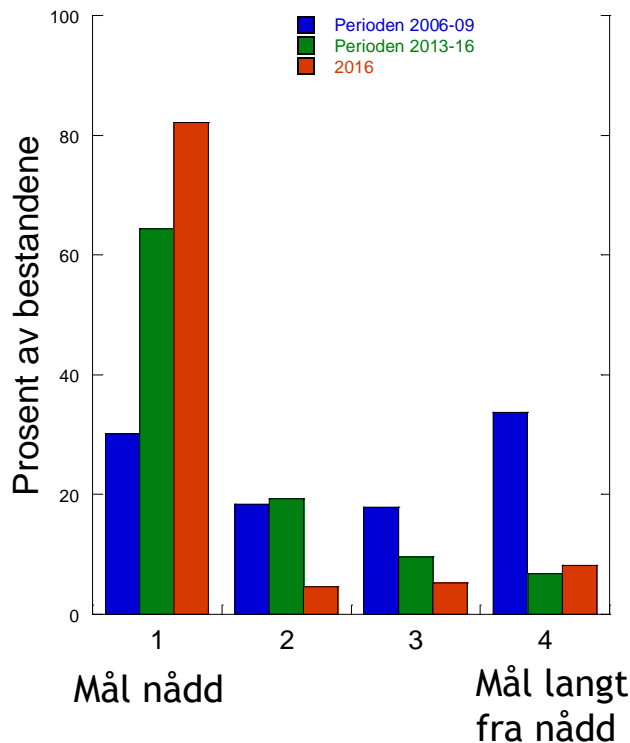
Årlig innsig av laks til kysten er redusert

VITENSKAPELIG RÅD
FOR LAKSEFORVALTNING

Antall bestander der forvaltningsmålet er nådd har økt markant

Andelen (%) av de vurderte laksebestandene som ble gitt vurdering 1 forvaltningsmålet er nådd, 2 fare for at forvaltningsmålet ikke er nådd, 3 sannsynlig at forvaltningsmålet ikke er nådd og 4 forvaltningsmålet langt fra nådd, basert på perioden 2006-2009, perioden 2013-2016, samt på gytebestandsmål for 2016 alene.

Pliktig organisering, LiL §25

I vassdrag med selvreproduserende bestander av anadrome laksefisk plikter fiskerettshaverne å gå sammen om felles forvaltning. Fellesforvaltningen skal omfatte regulering av fisket, fiskeoppsyn, informasjon, smitteforebyggende tiltak, fangststatistikk og rapportering, kultiveringstiltak og bestandsovervåking. Departementet kan ved forskrift fastsette nærmere bestemmelser om utøvelsen av fellesforvaltningen.

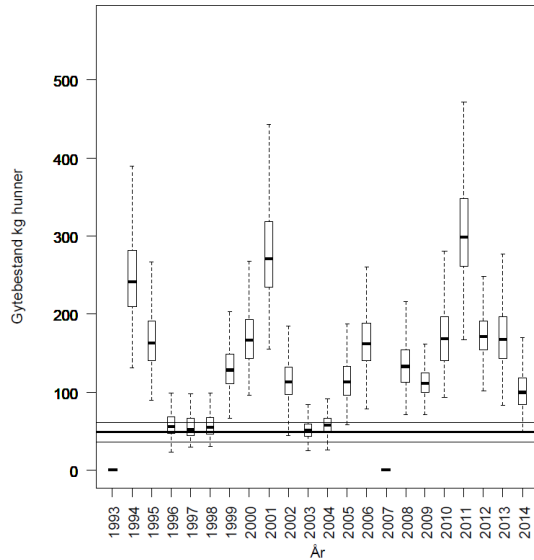
Retningslinjer for regulering av laksefisket

- Fiskereguleringene skal tilpasses slik at bestandene kan bygge seg raskt opp igjen. Det skal som hovedregel ikke åpnes for et ordinært fiske i et ferdig behandlet vassdrag og tilgrensende sjøområder før bestanden er reetablert og gytebestands-/forvaltningsmål nådd.
- Fiske på bestander som ikke når forvaltningsmålet skal begrenses slik at bestanden kan bygge seg opp igjen. Reguleringene som innføres må gjenspeile avstanden mellom forvaltningsmålet og beregnet måloppnåelse, slik at tiltakene blir strengere jo større avstanden det er mellom forvaltningsmålet og måloppnåelsen.

Retningslinjene om vassdrag m god org.

Når de vassdragene er organisert i henhold til forskrift om pliktig organisering, vil dette i reguleringsammenheng innebære at lokalforvaltningen selv kan foreslå fisketid og andre reguleringsiltak i vassdraget. Forslagene skal i utgangspunktet legges til grunn for endelig vedtak såfremt de ikke er i strid med retningslinjene for regulering som fastsettes av Miljødirektoratet.

Eksempel 1

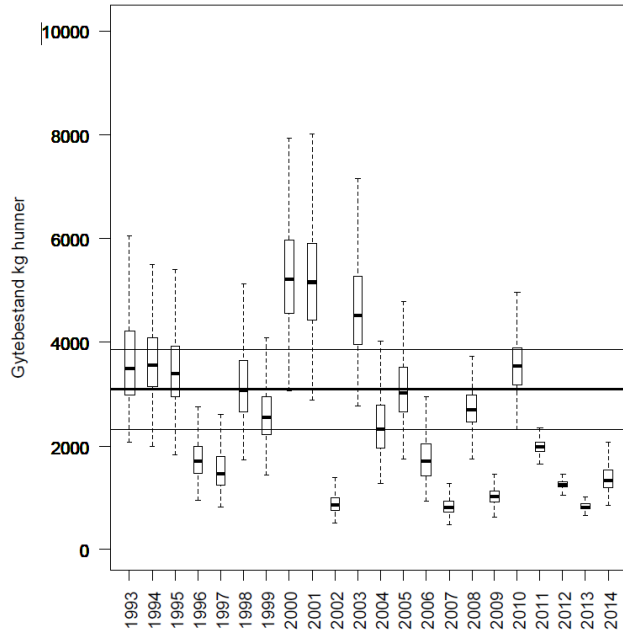
Råd om beskatning: Denne bestanden tåler sannsynligvis høyere beskatning dersom innsiget blir som i de senere år.

Samlet vurdering av gytebestandsmåloppnåelse og høstbart overskudd: Svært god

Lokalt forslag til fisketid: 15.06-15.09 Døgnkvote: 2 laks, hvorav 1 kan være over 3 kg/65cm. Midtsesong evaluering med forhåndsavtalte tiltak.

Høring: «I forslaget blandes vekt og lengde inn i kvotens beskrivelse. Dette er ikke hensiktsmessig da undersøkelser viser at fisk opp til 2-3 kg er vill, og større fisk med høy sannsynlighet er oppdrettsfisk. Burde heller vært snudd». Og slik ble det.

Eksempel 2

Råd om beskatning: Forvaltningsmålet er langt fra oppnådd. Bestanden bør ikke beskattes.

Samlet vurdering av GBM og overskudd: Svært dårlig.

Lokal forslag: Dobling av døgnavkoten og utvidet fisketid

Resultat: Halvert fisketid

Hovedregulering i 2016

- Det legges opp til hovedrevisjon hvert 4.-5. år
- Den siste hovedrevisjonen var i 2012
- Ekstraordinære reguleringer i sjø og elv både 2013 og 2014

Målsetning med fiskereguleringene:

- nå forvaltningsmålene i flest mulig vassdrag
- kun høste av det naturlige overskuddet

Fiske i Vefsna-regionen etter friskmelding?

I flere vassdrag gjenstår et betydelig reetableringsarbeid.

Eks. Drevja, Fusta (ikke friskmeldt), Vefsna hvor mye av arealet ennå ikke er tatt i bruk av anadrom fisk.

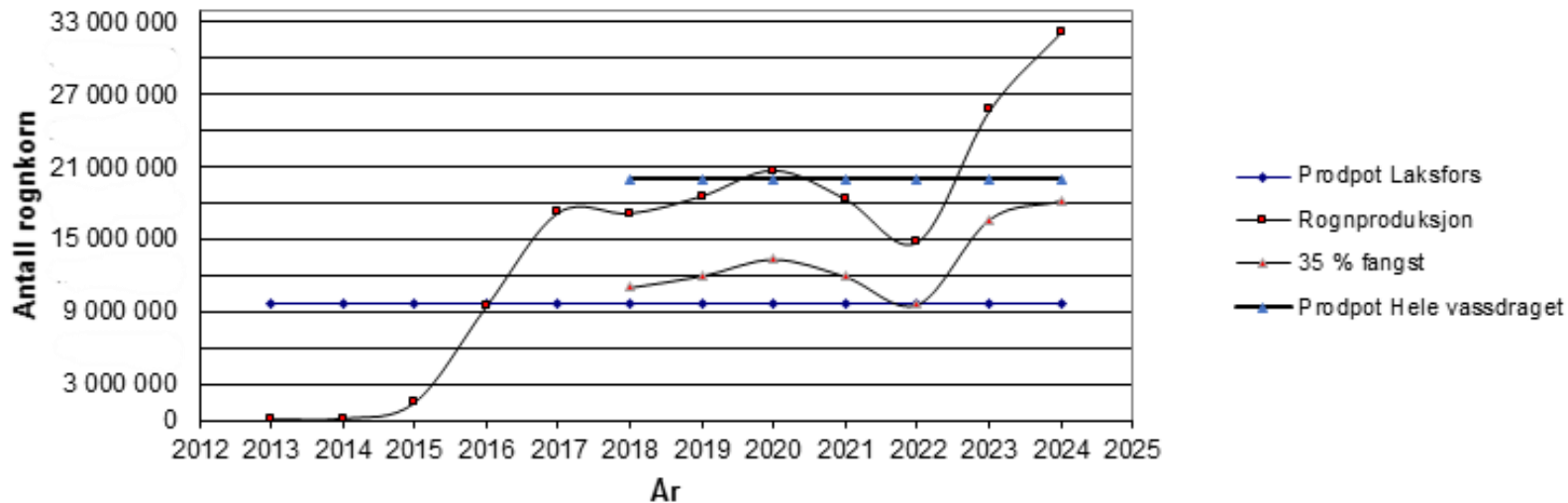
Ingen automatikk i at direktoratet reviderer fiskereglene.

Rettighetshaverne må selv ta initiativ til åpning for fiske.

Vefsna

Beregnet rogndeponering i Vefsna som følge av gyting og utsatt materiale

St. prp 32

«Fiske basert på fang og slipp er ikke benyttet som reguleringsform i Norge og er i dag begrenset til lokale fiskeregler eller gjøres på frivillig og individuelt grunnlag. De kommende innstrammingene i laksefisket vil trolig aktualisere denne fiskemetoden som et alternativ til andre reguleringer for styrking av gytebestander. Grunnen er at de samfunnsmessige konsekvensene av et slikt fiske kan bli betydelig mindre enn ved alternative restriksjoner, mens de bestandsmessige effektene kan være tilnærmet like gode»

LiL §26 Vassdrag hvor det bevilges offentlige midler til tiltak

- Når det bevilges vesentlige økonomiske midler til tiltak som omfattes av lovens formål, kan det for en nærmere bestemt tidsperiode ved enkeltvedtak eller forskrift stilles krav om at fisket eller en forholdsmessig andel av fisket skal forvaltes til fordel for allmennheten. I vassdrag eller deler av vassdrag der kravene ikke er oppfylt, kan departementet i særskilte tilfelle unnlate å åpne for fiske.

Gratulerer med
friske elver, takk for
oppmerksomheten,
og skitt fiske....

